
Jaarverslag 2021

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
's-Gravenhage

---

7 april 2022

Inhoud

Bestuursverslag 2021	3
Jaarrekening	16
Balans per 31 december 2021	17
Winst-en-verliesrekening over 2021	18
Kasstroomoverzicht over 2021	19
Toelichting op de jaarrekening	20
Overige gegevens	45
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	46

Bestuursverslag 2021

Voorwoord

Dit bestuursverslag wordt gepubliceerd terwijl er in Europa een oorlog woedt tussen Rusland en Oekraïne. Deze oorlog grijpt ons allemaal aan met vreselijke beelden en verhalen rondom de impact en het enorme leed van dit zeer gewelddadige conflict. Naast de verschrikkingen, legt de oorlog ook de Europese en Nederlandse energieafhankelijkheid bloot en zien en ervaren we allemaal de enorme effecten op de energiemarkt en de energieprijzen. Als de NAM doen we er alles aan om zo veilig en betrouwbaar mogelijk in Nederland olie en gas te blijven produceren om zoveel mogelijk in de behoefte daaraan te kunnen voldoen.

Zowel op het gebied van de operationele prestaties als de financiële resultaten was 2021 een bijzonder goed jaar. We hadden goede productiecijfers tegen lagere kosten. Het was echter ook weer een zeer uitdagend jaar voor iedereen die voor de NAM werkt. Het jaar stond helaas weer voor een groot deel in het teken van de COVID-pandemie. We moesten flexibel omgaan met thuiswerken, en uiteraard moesten onze operationele activiteiten zorgvuldig worden uitgevoerd, onder strikte COVID-maatregelen op de landlocaties, platforms en schepen op zee. Mede dankzij de aanzienlijk hogere gasprijzen in vergelijking tot 2020 heeft de NAM 2021 winstgevend afgesloten ondanks extra financiële reserveringen voor de verwachte kosten die de overheid aan de NAM doorbelast voor de schadeafhandeling en versterkingsopgave in Groningen.

De NAM-organisatie is het afgelopen jaar verder afgeslankt wat tot een verdere verlaging van de operationele kosten heeft geleid. Daarnaast hebben we in oktober 2021 de intentie bekend gemaakt om via een herstructurering de kleine velden op land en zee in een viertal regio B.V.'s onder te brengen. Op termijn wordt voor deze portfolio van kleine velden een nieuwe eigenaar gezocht. Het Groningenveld, een aantal kleine velden en de beide ondergrondse gasopslagen in Norg en Grijskerk maken geen deel uit van de herstructurering en blijven onderdeel van de NAM B.V.

Het opruimen van putten en locaties in Groningen, Drenthe en Twente ging afgelopen jaar verder en ligt op schema. De kennis en ervaring die in samenwerking met regionale partners wordt opgedaan met het grootschalig opruimen van gasputten en installaties leidt nu al tot innovaties die nieuwe kansen kunnen bieden aan Noord-Nederlandse bedrijven om een grotere rol te spelen in de belangrijke opgave die de olie- en gasindustrie heeft met het opruimen van haar infrastructuur. Ook op de Noordzee is inmiddels een start gemaakt met het opruimen van oude putten in samenwerking met onze partners.

De parlementaire enquête Groningen is in 2021 gestart en in 2023 volgt de eindrapportage. Wij vertrouwen erop dat in die parlementaire enquête erkenning zal worden gegeven aan het leed dat de gaswinning in Groningen voor de Groningers met zich mee heeft gebracht en inzichtelijk wordt wat de partijen betrokken bij deze gaswinning, waaronder de NAM, anders hadden moeten doen om dit in de toekomst te voorkomen. Als bedrijf zullen we van de uitkomsten moeten leren.

Ook in 2021 werden we opnieuw op een aantal plaatsen geconfronteerd met weerstand tegen olie- en gaswinning op land. Vaak zijn actualisaties van bestaande vergunningen de aanleiding tot nieuwe lokale aandacht en politieke verontwaardiging. In zekere zin is dit begrijpelijk. Door de aardbevingsproblematiek in Groningen lijkt voor bewoners gaswinning per definitie gepaard te gaan met schade. Wij zullen ons best doen die zorgen zoveel als mogelijk weg te nemen en dragen er zorg voor dat de situatie zoals die in Groningen zich voordoet, niet elders in het land zal plaatsvinden omdat we in dat geval vroegtijdig de gas-of oliewinning zullen beëindigen.

Ook de anti-fossiele sfeer kan de NAM plaatsen. Tegelijkertijd creëert dat sentiment een dilemma: elk vat olie en elke kuub aardgas die wij veilig en zonder overlast voor de omgeving kunnen produceren, voorkomt dat we deze als land moeten importeren aangezien onze gezamenlijke vraag als maatschappij naar olie en gas het komende decennium slechts geleidelijk afneemt. Import van met name gas heeft meer nadelige gevolgen dan binnenlandse productie voor onder meer het klimaat, de baten van het aardgas, de werkgelegenheid in bijvoorbeeld krimpregio's als Zuidoost-Drenthe en het kan repercussies hebben voor de leveringszekerheid in Nederland. Dit dilemma van gas produceren in ons eigen land om in een energiebehoefte te voorzien, terwijl we tegelijkertijd de Nederlandse energievraag en aanbod ombouwen naar duurzamere oplossingen, zal een sterke samenwerking vergen van de hele samenleving, inclusief de politiek en de industrie. Het zou goed zijn om een open en feitelijke discussie te hebben over wat wij als land nodig hebben en waar we naar toe willen. Ik ga ervan uit dat die discussie, gegeven de zeer dynamische en uitdagende context, er komt.

Tenslotte wil ik de grote en positieve inzet van alle NAM-medewerkers, onze samenwerkingspartners en onze leveranciers noemen en hen bedanken voor de continue inspanningen in een bijzonder uitdagende periode voor ons bedrijf. Wij voorzien Nederland in grote mate van noodzakelijke energie en daar kunnen we ontzettend trots op zijn.

Johan Atema
Directeur NAM

---

1. Algemene informatie

Missie

De NAM is een innovatief bedrijf dat energie levert aan de samenleving en de industrie. Dat doen we door het opsporen, ontwikkelen en produceren van olie en gas uit de Nederlandse ondergrond. Het streven is om dit zo veilig en efficiënt mogelijk te doen, zonder schade voor mens en milieu.

Over de NAM

De NAM is een joint venture tussen Shell Nederland B.V. en ExxonMobil Holding Company Holland LLC, die elk de helft van de aandelen houden. Voor verdere details over groepsverhoudingen wordt verwezen naar pagina 20 van dit jaarverslag.

Shell Nederland B.V. is in juridische zin de bestuurder van de NAM. Johan Atema heeft als directeur de dagelijkse leiding en legt verantwoording af aan de NAM Raad van Commissarissen (NAM Raad). De NAM Raad bestaat uit zes commissarissen. Iedere aandeelhouder benoemt drie commissarissen.

De NAM is vergunninghouder van de winningsrechten van bepaalde geografisch afgebakende gebieden op land (bijvoorbeeld: Groningen, Noord-Friesland) en van zogenaamde blokken op zee (bijvoorbeeld K14, L02). Daarnaast is de NAM houder van de opslagvergunningen voor de ondergrondse gasbergingen Norg en Grijpskerk. Gas-en oliewinning wordt meestal in samenwerkingsverbanden met andere partijen uitgevoerd waarbij de NAM vaak de operator is. De operator is de partij die het veld namens het samenwerkingsverband ontwikkelt en produceert.

De NAM is actief in de gehele levenscyclus van gas- en olieactiviteiten, namelijk het opsporen, boren, ontwikkelen, produceren en ontmantelen van gas- en olievelden. De NAM is hierbij innovatief door het toepassen van de laatste inzichten en technieken om de steeds kleiner wordende velden economisch te kunnen blijven exploiteren of op te ruimen. Hiervoor wordt samengewerkt met gecontracteerde partijen.

De bedrijfsactiviteiten van de NAM worden onder leiding van de directeur uitgevoerd door drie zogenoemde “assets”, te weten asset North (Groningen, kleine velden in Friesland inclusief onder de Waddenzee), asset South (overige kleine velden op land) en asset ONEgas (kleine velden op zee). De assets richten zich op gas- en olieproductie en worden ondersteund door verschillende bedrijfsfuncties: Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu (VGWM), Ontwikkeling en Technische Integratie, Commercie, Financiën, Inkoop, Juridische zaken, Personeelszaken en Communicatie.

Personele bezetting

Per eind 2021 zijn 923 medewerkers werkzaam binnen de NAM, per eind 2020 waren dit 1.120 medewerkers. De NAM streeft naar diversiteit in haar personeelsbestand.

Gedragscodes

De NAM heeft een interne gedragscode die een expliciete beschrijving van de normen en waarden bevat voor het gedrag van alle mensen die namens de NAM handelen. Dat zijn in de eerste plaats de NAM-medewerkers. De code geldt ook voor de medewerkers van haar gecontracteerde partijen, dienstverleners en adviseurs. De code onderstreept niet alleen het belang van normen en waarden bij de interne besluitvorming, maar ook het belang van dialoog met de omwonenden van de productielocaties en andere belanghebbenden die mogelijk gevolgen ondervinden van de NAM activiteiten. De Nederlandse gassector, waaronder de NAM, heeft de Gedragscode gaswinning kleine velden getekend. Deze Gedragscode is tot stand gekomen in nauw overleg met betrokkenen bij projecten en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij gas- en olieprojecten uit kleine velden op land.

Veilig werken

Veiligheid is het belangrijkste uitgangspunt van het beleid van de NAM. Bij werkzaamheden nemen we maatregelen om naast de veiligheid van de medewerkers ook de veiligheid van de omgeving te waarborgen. Voortdurende veiligheid van de operaties kent langlopende programma's die doorlopend op de agenda staan van het management en de medewerkers. De kern van dit beleid is dat alle medewerkers zich houden aan de “Life Saving Rules” en de principes van “Assist & Assure” waarbij procedures op het gebied van veiligheid

---

worden gecombineerd met de juiste vorm van leiderschap. De betrouwbaarheid van de NAM installaties wordt geborgd door strikte onderhoudsprocessen en -procedures. Veilig werken wordt ook actief uitgedragen naar de bedrijven die voor de NAM werken.

Toekomstbestendigheid en externe oriëntatie

In oktober 2021 heeft de NAM een herstructurering aangekondigd gericht op het creëren van flexibiliteit voor een mogelijke verkoop van onderdelen van de NAM. De kleine gas- en olievelden op land en zee worden ondergebracht in vier nieuwe B.V.'s (drie voor de activiteiten op land, één voor de activiteiten op zee) waar op termijn een nieuwe eigenaar voor kan worden gezocht. Het Groningenveld, een aantal kleine velden en de beide gasopslagen in Norg en Grijskerk zijn geen onderdeel van de herstructurering, zij blijven onderdeel van de NAM B.V. Het is de intentie om deze herstructurering in 2022 te voltooien.

De NAM blijft Nederland op betrouwbare wijze van gas voorzien. De afgelopen winters heeft de NAM dat zonder storing of onderbreking gedaan. De versnelde afbouw van de gaswinning in Groningen gaat tegelijkertijd door en het doel van het kabinet blijft om de gaswinning uit het Groningenveld zo snel mogelijk te beëindigen. De NAM ondersteunt dat beleid zodat tegemoet wordt gekomen aan de toezeggingen aan de bewoners in het aardbevingsgebied. Het insluiten van het Groningenveld zorgt dat het aardbevingsrisico verder afneemt. De ombouw van de gasopslag Grijskerk kan daarbij naar wij verwachten een rol spelen omdat deze de noodzakelijke bufferfunctie kan vervullen voor laagcalorisch gas. De hoge gasprijzen en afhankelijkheid van gasimport leiden tegelijkertijd voor zorg bij politiek en samenleving. De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat heeft in zijn brief van 14 maart 2022 aangegeven dat door de omstandigheden als gevolg van de Russische inval in Oekraïne momenteel geen absolute zekerheid kan worden gegeven over het moment waarop de productie uit het Groningenveld definitief beëindigd kan worden, hoewel de intentie blijft dit zo spoedig mogelijk te doen.

De gasproductie uit de kleine velden op land en op zee blijft de komende jaren de voornaamste focus voor de NAM. Op dit moment wordt de procedure doorlopen om het Ternaardveld in productie te nemen. Het kabinet zal hier naar alle waarschijnlijkheid in 2022 een besluit over nemen. Ook blijft de NAM kijken naar andere mogelijkheden op land en zee om aardgas te kunnen produceren of om bestaande productie te optimaliseren. Hiervoor blijft het ontzorgen van de omgeving voorop staan door bijvoorbeeld duidelijke voorwaarden af te spreken wanneer een veld wordt ingesloten en hoe de regio kan meedelen in de opbrengsten van nieuwe gaswinning. Bij nieuwe en actualisatie van bestaande winningsplannen is het de taak van de overheid en de NAM om samen aan bewoners uit te leggen op welke wijze en onder welke voorwaarden aardgas of olie geproduceerd wordt. Het is belangrijk dat de minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: minister) en het kabinet zich uitspreken over de voordelen van Nederlands aardgas in vergelijking tot geïmporteerd aardgas aangezien Nederland in de komende decennia nog steeds vraag naar aardgas zal hebben.

De NAM blijft zich continu richten op het verlagen van kosten om ook bij lage gasprijzen op langere termijn een economisch robuuste bedrijfsvoering te garanderen en de economische levensduur van onze velden te verlengen. Het eenvoudiger en daarmee kosteneffectiever inrichten van onze organisatie is daarvoor een belangrijke voorwaarde.

In het kader van de energietransitie blijft de NAM de komende jaren inzetten op de verduurzaming van haar eigen productieactiviteiten en het leveren van kennis en kunde op het gebied van onder andere de opslag van CO₂ (CCS) in lege gasvelden op de Noordzee en Geothermie op land. Op deze wijze draagt de NAM bij aan de verduurzaming van Nederland door middel van verdere vergroening van de eigen faciliteiten en ondersteuning van anderen in hun ambities op het gebied van de energietransitie.

2. De NAM in 2021

Productie in 2021

In het kalenderjaar 2021 heeft de NAM in totaal 11,0 miljard kubieke meter aardgas (2020: 12,8) gewonnen. De productie uit het Groningen-gasveld in het gasjaar 2020 – 2021 (1 oktober t/m 30 september) van 7,8 miljard kubieke meter gas (gasjaar 2019 - 2020: 8,6), valt binnen het door de minister gestelde winningsniveau van 8,1 miljard kubieke meter.

NAM gasproductie (miljard m ³ 100%)	Kalenderjaar 2021	Kalenderjaar 2020	Gasjaar '20- '21	Gasjaar '19- '20
Groningen-gasveld	6,5	8,0	7,8	8,6
Kleine gasvelden op land	2,8	3,0		
Kleine gasvelden op zee	1,7	1,9		
Totale gasproductie 100%	11,0	12,8		
NAM-aandeel gasproductie	6,5	7,6		

NAM olieproductie (aantal vaten x 1 miljoen 100%)	Kalenderjaar 2021	Kalenderjaar 2020
Aardolie	2,8	2,6
Aardgascondensaat	0,5	0,5
NAM-aandeel aardolie en aardgascondensaat	2,4	2,2

Naast de productie van de gasvelden waar de NAM de operator van is (“NAM gasproductie”) heeft de NAM belangen in velden die door andere olie- en gaswinningsbedrijven worden geopereerd. Het NAM-deel van de productie uit deze velden was 0,1 miljard kubieke meter gas (2020: 0,1). De NAM-gasproductie uit kleine velden is licht gedaald ten opzichte van 2020 (4,5 miljard kubieke meter versus 4,9 in 2020) en kan deels toegeschreven worden aan de afname van de druk in de betreffende gasvelden door productie. Dit is een natuurlijk proces.

De NAM en partners investeerden in 2021 circa 57 miljoen euro in de ontwikkeling en productieoptimalisatie van kleine velden. Voor het in stand houden van het productieniveau is investeren in bestaande en nieuwe kleine velden belangrijk. Hoewel de ruimte om te investeren in kleine velden beperkt is, zal de NAM kansrijke investeringsmogelijkheden blijven overwegen en uitvoeren. Deze investeringen wil de NAM uitvoeren in goed overleg met belanghebbenden.

Ontwikkelingen in 2021

Gelukkig zijn er relatief weinig collega's besmet geraakt met COVID-19 en konden de werkzaamheden voor het overgrote deel doorgang vinden. De NAM heeft daarmee andermaal een belangrijke en betrouwbare bijdrage geleverd aan de Nederlandse energiebehoefte. De productievolumes op olie- en gasgebied waren goed te noemen. De prestaties op het gebied van veiligheid waren daarentegen minder dan het voorgaande jaar. Een aantal incidenten op het gebied van persoonlijke veiligheid hebben opnieuw aangetoond dat er continue aandacht voor veiligheid en de hiermee samenhangende maatregelen moet blijven.

Het opruimen van NAM locaties op land en op zee gaat de komende jaren door en levert relevante kennis op die mogelijk in de toekomst internationaal kan worden toegepast. We werken hierin samen met onze partners en op de Noordzee ruimen we onze locaties op in samenwerking met de overige operators die daar actief zijn. De “licence to operate” voor bedrijven als de NAM wordt de komende jaren steeds belangrijker door de nadrukkelijke manifestatie van het “not in my back yard” (NIMBY) principe waarbij weliswaar vraag is naar gas als energietransitiebrandstof maar de bereidwilligheid om productie in de nabije omgeving te steunen steeds meer onder druk komt te staan. Hierdoor komt het draagvlak voor mijnbouwactiviteiten op land en onder de Waddenzee steeds verder in het geding terwijl tegelijkertijd de vraag naar olie en gas blijft. We zullen onze dilemma's duidelijker moeten uiten en daarbij in de gesprekken met onze burens en andere stakeholders

---

bespreken onder welke voorwaarden gas- en oliewinning kan blijven plaatsvinden. Dit omgevingsproces is van groot belang voor het draagvlak van onze activiteiten.

Reorganisatie

De NAM is in 2016 met het programma “Fit for Future” gestart om de NAM wendbaarder te maken voor toekomstige ontwikkelingen en een rol te spelen in de energietransitie. Dit doet de NAM in meerdere stappen. Nadat in 2020 meer dan 150 NAM medewerkers en ongeveer 300 ingehuurd medewerkers de NAM hebben verlaten, is in 2021 gestart met het aanpassen van het organisatieontwerp om deze klaar te maken voor de toekomst. De processen en infrastructuur worden gesimplificeerd en slagvaardiger ingezet en de verschillende afdelingen en teams werken taakgerichter middels het “Agile” principe. Hierbij is sprake van meer autonomie en verantwoordelijkheid op werkniveau. Als gevolg van deze reorganisatie hebben circa 200 medewerkers de NAM verlaten. Begin 2022 is de tweede fase van deze reorganisatie aangekondigd. Hieraan zal in de loop van 2022 verder uitvoering worden gegeven door een verdere optimalisatie van het organisatieontwerp en reducties in het personeelsbestand. De verwachting is dat eind 2022 het personeelsbestand onder de 900 medewerkers zal uitkomen.

Groningen

In het ontwerp-vaststellingsbesluit voor het gasjaar 2021-2022 kondigde de minister een verdere verlaging van de gasproductie uit het Groningenveld aan, met de kanttekening dat bepaalde productieclusters en -putten nog een aantal jaren standby moeten staan op waakvlamniveau. De NAM heeft aangegeven dit laatste onwenselijk te vinden en heeft de minister via een zienswijze op het ontwerp-vaststellingsbesluit laten weten graag duidelijkheid te willen over de definitieve beëindiging van de gaswinning uit het Groningenveld, zowel voor de inwoners van Groningen als voor zichzelf.

In het najaar waren in korte tijd een aantal aardbevingen, waarvan de aardbeving bij Garrelsweer met een magnitude van 3.2 de zwaarste was. Deze werden veroorzaakt door de voorspelde drukvereffening in het gasveld. De NAM heeft hiervoor de wettelijk verplichte rapportages ingediend bij het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) waarin nadere duiding en analyses zijn opgenomen.

In 2021 is de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen benoemd en aan de slag gegaan met het verzamelen van informatie. De NAM heeft alle gevraagde informatie aan de commissie kunnen overleggen. In januari 2022 zijn de besloten voorgesprekken van start gegaan. Deze worden na de zomer gevolgd door de publieke verhoren.

Er lopen op dit moment nog een aantal rechtszaken tegen de NAM die door gedupeerden zijn aangespannen. Vorig jaar heeft de Hoge Raad in haar arrest besloten dat de NAM gederfd woongenot en immateriële schade voor Groningers als gevolg van gaswinning moet vergoeden.

In maart 2021 is het Norg Akkoord gesloten met de Staat waarbij afspraken zijn gemaakt om de ondergrondse gasopslag Norg tot 2027 in te zetten op zodanige wijze dat de minister in staat wordt gesteld de productie uit het Groningenveld eerder definitief te beëindigen met inachtneming van de leveringszekerheid. In dit akkoord is afgesproken dat de berekeningswijze van een door de Staat te betalen marktconforme vergoeding voor de NAM voor deze gewijzigde inzet door een arbiter zal worden vastgesteld. Deze vaststelling heeft in maart 2022 plaatsgevonden.

Kleine velden op land

Gaswinning uit kleine velden op land blijft een belangrijk onderdeel van de NAM portefeuille. Ondanks de afnemende volumes is de totale productie uit kleine velden op land nog steeds relevant. Dit is volledig in lijn met het beleid van de minister om te blijven werken aan het vinden en produceren van nieuwe gasvelden mits dat veilig en verantwoord kan. Dit beleid is nogmaals bevestigd in het nieuwe regeerakkoord. Om de gasproductie op peil te houden, blijft de NAM zoeken naar mogelijkheden om nieuwe gasvelden te ontwikkelen. De ambities bij Ternaard zijn daar een goed voorbeeld van. In het najaar heeft de minister de voorstellen voor de gaswinning ter inzage gelegd. Het kabinet moet nog een besluit nemen of de gasproductie bij Ternaard

---

doorgang kan vinden. Bij Middellie is een compressor geplaatst om hogere productie uit het veld mogelijk te maken.

In juli 2021 is gestart met het insluiten van het Annerveen gasveld. De aankondiging daartoe is in 2020 gedaan. De NAM heeft het besluit genomen om voor het Annerveen gasveld, het grootste “kleine” gasveld van Nederland, geen verlenging van het Winningsplan aan te vragen. Naast economische en technische redenen was seismiciteit een argument om geen verlenging van het Winningsplan aan te vragen.

In september 2021 heeft de NAM samen met de gemeente Coevorden stilgestaan bij het feit dat precies 70 jaar geleden de eerste woningen in Nederland, in Coevorden, op aardgas uit het dichtbij gevonden Coevordenveld werden aangesloten. Uit dit veld en de betreffende put, wordt nog steeds gas geproduceerd.

Het Openbaar Ministerie (OM) is een onderzoek gestart naar vermeende overtredingen die samenhangen met de classificatie en verwerking van afvalwater dat vrijkomt bij het winnen van gas. Als gevolg heeft het OM begin januari 2022 het lossen van een schip in de haven van Delfzijl stilgelegd omdat het zou gaan om gevaarlijk afval. Gelet op de samenstelling is het afval niet gevaarlijk en mag het volgens de NAM op basis van de geldende vergunningen op de opslag- en scheidingsfaciliteit in Delfzijl worden ontvangen en verwerkt. Het gesprek tussen de NAM en het OM over de classificatie van het afvalwater vindt momenteel plaats. In het kader van het lopende onderzoek laat de NAM het betreffende afvalwater elders verwerken.

Het productiewater wat vrijkomt uit de winning van aardolie uit het Schoonebeekveld wordt geïnjecteerd in waterinjectieputten in Twente. Medio 2021 werd een scheur in de buitenbuis van één van deze waterinjectieputten ontdekt. Als gevolg is de waterinjectie onder verscherpt toezicht geplaatst door het SodM en heeft de NAM maatregelen ter verbetering ingevoerd, waaronder het intensiveren van de monitoring van de putten. Het SodM heeft de conclusie van de NAM bevestigd dat er geen aanwijzingen zijn dat zich acuut gevaarlijke situaties hebben voorgedaan bij de betreffende put en de omliggende putten.

De olieproductie uit het Schoonebeekveld bedroeg ongeveer 8.000 vaten per dag. De productie heeft in de tweede helft van 2021 in verband met een verplichte 6-jaarlijkse onderhoudscyclus circa 15 weken stilgelegen. Eind 2021 is de productie andermaal ingesloten omdat de samenstelling van het productiewater dat wordt geïnjecteerd in lege gasvelden in Twente, voor enkele parameters niet altijd onder de vergunde waarden lag. Een oplossing voor het probleem is het plaatsen van filters waarna de productie weer zou kunnen worden opgestart. Waterinjectie is voorwaardelijk voor het op peil houden van deze olieproductie. De NAM kijkt, onder meer in het kader van de verplichte 6-jaarlijkse herevaluatie, ook naar alternatieven voor waterinjectie in Twentse gasvelden. Begin 2022 heeft de NAM aangekondigd de waterinjectie in Twente zo snel als haalbaar te willen stopzetten. Een mogelijk alternatief is het terugbrengen van het productiewater in de ondergrond van Schoonebeek, daar waar het vandaan komt. De alternatieven zullen in dialoog met de regionale overheden, belanghebbenden en omwonenden in 2022 worden uitgewerkt.

Voor het olieveld onder Rotterdam wordt het winningsplan geactualiseerd zodat we daar langer kunnen blijven produceren. De NAM is al 70 jaar actief met olieproductie onder de regio Rotterdam en 40 jaar uit het betreffende Rotterdamveld.

Kleine velden op zee (ONEGas)

Met name voor ONEGas geeft COVID-19 een extra logistieke uitdaging, niet alleen voor het transport van medewerkers naar offshore locaties, maar ook voor het werken op de locatie zelf. De restricties vormden echter geen belemmering voor het opereren van de locaties.

De NAM zal in de zomer van 2022 starten met het boren van een zogeheten “infill” put in het L13-FG veld om zodoende de productieafname uit dit reeds bestaande veld uit te stellen. De NAM zal blijven zoeken naar mogelijkheden om productie uit bestaande velden verder te optimaliseren.

Daarnaast wordt in samenwerking met partners seismisch onderzoek gestart in een aantal vergunningsblokken. Hopelijk zal dit onderzoek leiden tot verdere exploratieactiviteiten naar nieuwe gasvoorkomens.

Verscheidende Nederlandse operators, waaronder de NAM, werken binnen Nexstep samen aan het opruimen van oude putten op de Noordzee. Samenwerking in ontmanteling leidt tot aanzienlijke efficiëntieverbeteringen en daarmee kostenbesparing. Besloten is te starten met een campagne voor het verwijderen van zogeheten “mud line suspension” putten. Dit zijn putten die ooit geboord zijn voor exploratiedoeleinden, maar nooit productieputten zijn geworden. Deze putten zijn eenvoudiger te verwijderen omdat deze niet met een platform verbonden zijn. Daardoor zijn deze putten bij uitstek geschikt voor een eerste campagne. Daarnaast is de ambitie van Nexstep om hergebruik van oude putten en infrastructuur te stimuleren om daarmee bij te dragen aan de energietransitie.

In het kader van de energietransitie levert de NAM op dit moment onder meer kennis en kunde aan aandeelhouder Shell en partners bij het realiseren van CO₂ opslag in lege gasvelden (CCS). In 2022 wordt in het kader van het project Duurzaam Ameland en het vergroenen van de activiteiten van de NAM het AWG platform bij Ameland geëlektrificeerd. Daarmee wordt de CO₂ uitstoot van dit NAM-platform fors gereduceerd.

3. Financiële resultaten

Financiële positie

Na het afsluiten van boekjaar 2020 met een verlies van 315 miljoen euro heeft de NAM over boekjaar 2021 weer een winst kunnen realiseren van 385 miljoen euro. Hoewel de afname van de productie uit het Groningenveld en de extra voorzieningen die zijn gevormd voor aardbevingsgerelateerde kosten nog steeds sterk op het resultaat drukken, hebben de overige gas- en olievelden juist bijgedragen aan de winst. De NAM heeft hierbij geprofiteerd van de sterke stijging van de gasprijzen gedurende 2021. Door een positieve kasstroom van 1,3 miljard euro is de kaspositie toegenomen van ongeveer 3,8 miljard euro eind 2020 naar 5,1 miljard euro eind 2021. Door het toevoegen van de winst aan het eigen vermogen, overeenkomstig de gemaakte afspraken in het Akkoord op Hoofdlijnen, is deze gestegen naar 615 miljoen euro. De NAM bouwt hiermee verder aan haar financiële robuustheid. De NAM blijft financieel gezond en kan aan haar betalingsverplichtingen voldoen. Daarnaast heeft de NAM een kredietfaciliteit ter hoogte van 1,36 miljard euro bij haar aandeelhouders. De NAM heeft nooit gebruik gemaakt van deze kredietfaciliteit en dat is ook de verwachting voor 2022.

Omzet en resultaten

De bedrijfsopbrengsten van de NAM bedroegen 3,0 miljard euro in 2021 (2020: 1,1 miljard euro). Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door sterk gestegen gasprijzen wat deels is gecompenseerd door de afgenomen productie uit het Groningenveld met 19%.

De bedrijfslasten bedroegen 2,5 miljard euro (2020: 1,8 miljard euro). Deze toename wordt voornamelijk ingegeven door toevoegingen aan de voorziening voor aardbevingsgerelateerde kosten. Na belastingen resulteerde een nettowinst van 385 miljoen euro (2020: nettoverlies van 315 miljoen euro).

Kasstroomen

De NAM had in 2021 een positieve kasstroom van 1,3 miljard euro (2020: 0,2 miljard euro). In 2021 heeft de NAM geen dividend uitgekeerd aan haar aandeelhouders, overeenkomstig de afspraken gemaakt in het Akkoord op Hoofdlijnen van 25 juni 2018 tussen de aandeelhouders van de NAM en de minister.

In 2021 droeg de NAM (direct of indirect via EBN) ongeveer 540 miljoen euro af aan Nederlandse overheden, dit is exclusief de betalingen aan het IMG en de NCG voor aardbevingsgerelateerde kosten.

Financiële draagkracht op balansdatum

Per eind 2021 bedroegen de liquide middelen 5.107 miljoen euro (2020: 3.838 miljoen euro). De vorderingen en overlopende activa met korte looptijd bedroegen 1.685 miljoen euro (2020: 758 miljoen euro). Deze vorderingen hebben voor 907 miljoen euro (2020: 261 miljoen euro) betrekking op afnemers en voor 35 miljoen euro (2020: 152 miljoen) op partners. Zowel de vorderingen op afnemers als op partners zijn begin 2022 ontvangen. Daarnaast zijn onder de vorderingen en overlopende activa overige vorderingen opgenomen die voornamelijk betrekking hebben op nog te factureren posten in 2022 van 459 miljoen euro (2020: 38 miljoen euro).

Ultimo 2021 bedroegen de kortlopende schulden en overlopende passiva 1.706 miljoen euro (2020: 986 miljoen euro). Per saldo overtreffen de overwegend zeer liquide vlottende activa de kortlopende schulden en overlopende passiva met 5.117 miljoen euro (2020: 3.642 miljoen euro).

Per ultimo 2021 bedroegen de voorzieningen 5.492 miljoen euro (2020: 4.618 miljoen euro). De huidige voorziening bestaat voor 2.035 miljoen euro (2020: 2.035 miljoen euro) uit opruim- en verwijderingsverplichtingen en 2.932 miljoen euro (2020: 2.114 miljoen euro) uit aardbevingsgerelateerde voorzieningen. De opruim- en verwijderingsverplichtingen zijn grotendeels verplichtingen op lange termijn. Tegenover deze verplichtingen staat een vaste-activawaardering van 931 miljoen euro (2020: 1.271 miljoen euro).

---

4. *Risico's en onzekerheden*

De NAM heeft een uitgebreid risicomanagementsysteem. Onder risicomangement wordt verstaan het geheel aan beheersmaatregelen om de risico's en onzekerheden in de realisatie van de doelen van de organisatie vroegtijdig te onderkennen en effectieve maatregelen te treffen om deze te mitigeren. In het NAM-risicomanagementsysteem is het risicomangementproces beschreven. De risicobereidheid van de NAM ten aanzien van deze risico's is passend voor activiteiten in de olie- en gasindustrie. De NAM weegt zorgvuldig voorkomende risico's ten opzichte van potentiële baten. De NAM reageert op bestaande en/of nieuwe risico's en onzekerheden met mitigerende maatregelen die periodiek worden geëvalueerd. Veiligheid van medewerkers, gecontracteerde partijen en de omgeving heeft de hoogste prioriteit.

De volgende risico's kunnen afzonderlijk of in samenhang een materieel negatief gevolg hebben op de operationele resultaten van de NAM, inkomsten, kasstromen en/of financiële draagkracht. Het in kaart brengen van deze bedrijfsrisico's en het beheersen ervan is een kernonderdeel van de bedrijfsvoering.

Compliance en veiligheid in operaties

De NAM-activiteiten brengen inherente, dagelijkse, operationele risico's met zich mee door het werken met producten als olie en gas. Veiligheid van medewerkers en de omgeving heeft de hoogste prioriteit in de bedrijfsvoering. De NAM traint en instrueert haar medewerkers en alle gecontracteerde partijen die voor haar werken continu met betrekking tot ontwikkelingen in de voorschriften. Ook worden de prestaties op veiligheidsgebied continu in kaart gebracht en gerapporteerd. Daarnaast is de NAM gehouden aan de voorwaarden die in de wet en vergunningsvoorwaarden worden gesteld aan haar bedrijfsvoering. Binnen de NAM is een continue focus op veiligheid en het voldoen aan wet- en regelgeving door middel van het naleven van strikte processen, procedures en regels, waarop voortdurend intern en extern toezicht is. Daarnaast wordt ieder jaar een uitgebreid en onafhankelijk audit- en reviewprogramma uitgevoerd.

Groningen en “de NAM op Afstand”

Sinds 31 maart 2017 is de overheid zelf verantwoordelijk voor de afhandeling van aardbevingsgerelateerde schade aan gebouwen in Groningen. Per 1 januari 2020 heeft de overheid naast de regie ook de uitvoering van de versterking overgenomen en daarmee staat de NAM vanaf dat moment volledig op afstand van beide processen. De NAM zal de aardbevingsgerelateerde kosten waarvoor zij aansprakelijk is, vergoeden. De kosten voor schadeafhandeling worden sinds 1 juli 2020 door middel van een wettelijke heffing doorbelast aan de NAM. De kosten voor de versterkingsoperatie over het verslagjaar 2021 zijn op basis van de betaalafspraken in de Interim-betalingsovereenkomst versterken van 22 november 2018 en de hierop volgende overeenkomsten tot verlenging tussen de NAM en de Staat doorbelast via facturen.

Tussen de NAM en de overheid bestaat een verschil van mening over de rechtmatigheid van een gedeelte van de kosten voor schadeafhandeling en versterking die aan de NAM zijn doorbelast op basis van de tussen de NAM en de Staat gemaakte afspraken. Volgens de NAM zijn er onterecht kosten doorbelast die uitgaan boven de afspraken hierover. De NAM is van mening dat kosten waarvoor geen contractuele afspraken zijn gemaakt, kosten voor versterking die niet noodzakelijk zijn om aan de veiligheidsnorm te voldoen (gebaseerd op de laatste inzichten) en kosten voor schade die niet is veroorzaakt door aardbevingen niet aan de NAM kunnen worden doorbelast. In oktober 2021 heeft de vaste Kamercommissie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat hierover in de Tweede Kamer een hoorzitting gehouden waarin de NAM en haar aandeelhouders onder meer dit onderwerp hebben toegelicht. In januari 2022 heeft de NAM twee arbitrageaanvragen ingediend bij het Nederlands Arbitrage Instituut teneinde een onafhankelijk oordeel te verkrijgen over dit geschil.

Toekomstbestendigheid

De NAM wil in de toekomst een relevante energieleverancier blijven. In de eerste plaats door het zo optimaal mogelijk opereren van de bestaande gas- en olievelden. Daarnaast blijft de NAM kijken naar het ontwikkelen van nieuwe gasvelden op land en zee en naar potentiële projecten op het gebied van de energietransitie die een natuurlijke relatie hebben met NAM's kennis van energie en de diepe ondergrond. Dit alles wordt gedaan in overleg met de aandeelhouders, partners en de omgeving waarin de NAM opereert. Hier zijn onzekerheden aan verbonden, zoals de strategische keuzes van de aandeelhouders van de NAM, de economische aantrekkelijkheid van projecten, het lokale draagvlak en de snelheid waarmee stappen kunnen worden gezet.

Om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen gaat de NAM door met het efficiënter maken van de organisatie. Dit heeft geleid tot een herontwerp van de organisatie en andere manieren van werken. De risico's die dit met zich meebrengt worden door de NAM met de hoogste prioriteit aangepakt. Het NAM management werkt nauw samen met de aandeelhouders en de NAM ondernemingsraad om alle verschillende belangen in dit verandertraject mee te kunnen wegen en gebalanceerde en verantwoorde keuzes te kunnen maken.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Aardgas is een essentiële en betaalbare energiebron die noodzakelijk is om de energietransitie in Nederland in de komende decennia mogelijk te maken. Het gesprek met de omgeving wordt steeds belangrijker voor de NAM om nieuwe activiteiten op het gebied van gas en aardolie te kunnen ontwikkelen. De NAM ervaart in delen van het land nog steeds oppositie tegen haar gas- en oliewinning en ontwikkelingsactiviteiten. Op lokaal niveau wordt er vaak bezwaar gemaakt tegen verlenging van en/of nieuwe gasproductie en het duurt lang om winningsvergunningen te verkrijgen. Het vergroten van lokaal draagvlak voor haar activiteiten is één van de prioriteiten voor de NAM. De gedragscode van NOGEPA en het Fries Manifest bieden hierbij goede handvatten. Daarnaast zet de NAM ook actief in op het ontzorgen van de omgeving en het laten meedelen van de regio in de opbrengsten van nieuwe gaswinning.

Gas- en oliemarkt

Gas- en olieprijzen zijn afhankelijk van vraag en aanbod in wereldwijde en regionale markten. Vraag en aanbod kan worden beïnvloed door operationele issues, natuurrampen, weer, pandemieën zoals COVID-19 (coronavirus) uitbraak, politieke instabiliteit, conflicten, economische omstandigheden en acties van olie- en gasproducerende landen. De financiële resultaten van de NAM worden beïnvloed door gas- en olieprijzen. Deze hebben sinds de COVID-19 uitbraak een sterke afname laten zien, gevolgd door een zeer sterke toename in 2021 en het eerste kwartaal van 2022 waarbij de gasprijzen een recordniveau hebben bereikt. De hoogte van de gas- en olieprijzen en de verdere ontwikkeling daarvan hebben een directe invloed op de financiële resultaten van de onderneming.

De NAM verkoopt haar gas aan GasTerra. De kernactiviteit van GasTerra is de verkoop van het door de NAM geproduceerde Groningengas. Met de voorgenomen sluiting van het Groningenveld komt deze kernactiviteit te vervallen en wordt GasTerra in de komende jaren geleidelijk afgebouwd. De financiële gevolgen van de afwikkeling van GasTerra's rechten en verplichtingen zijn op basis van de Overeenkomst Vaststelling Transferprijzen Gronings Aardgas voor rekening en risico van de Maatschap Groningen waarin NAM's aandeel 60% bedraagt.

Schattingsrisico in verslaggeving

De voorziening voor aardbevingsgerelateerde kosten is vastgesteld op basis van de meest recente inzichten van de NAM en mede gebaseerd op de beschikbare informatie zoals verstrekt door onder meer de minister, de NCG en het IMG. De informatievoorziening vanuit de overheid naar de NAM is beperkt waardoor het schattingsrisico voor de NAM in het bepalen van haar voorzieningen voor schadeafhandeling en versterken is vergroot. Door de beperkte informatie die de NAM ter beschikking staat en het geschil tussen de NAM en de overheid over de rechtmatigheid van een deel van de kosten, kan er een verschil ontstaan tussen de huidige voorziening en de daadwerkelijke kosten voor de NAM.

Ook voor de voorziening voor toekomstige opruimverplichtingen van de NAM zijn inschattingen gemaakt. Voor deze inschattingen geldt dat ze het risico bevatten dat daadwerkelijke uitgaven in de toekomst kunnen afwijken. De NAM beoordeelt periodiek de opruimverplichtingen en bepaalt de best mogelijke aanpak van de opruimwerkzaamheden. Nu de opruimwerkzaamheden zijn gestart, ontstaat er beter inzicht in de daadwerkelijke kosten. Deze inzichten worden meegenomen in de periodieke beoordeling.

Financiële instrumenten

De NAM loopt geen grote risico's op het vlak van financiële instrumenten. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarrekening.

---

5. De NAM in 2022

In september 2022 bestaat de NAM 75 jaar, een mijlpaal om bij stil te staan. We kunnen terugkijken op 75 jaar innovatie, technisch kunnen en stabiele productie waarmee een belangrijke bijdrage is geleverd aan de overheidsbegroting. Tegelijkertijd moeten we ook de aardbevingen in Groningen in ogenschouw nemen. Twee kanten van dezelfde medaille waar dit jaar zeker aandacht aan besteed zal worden. Het is ook belangrijk dat de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen aan de hand van haar onderzoeksvragen het onderwerp nader bestudeerd.

In 2022 komt hopelijk duidelijkheid over welke voorwaarden de minister stelt aan het definitief insluiten van het Groningen gasveld. Het sluiten van het veld is een belangrijke toezegging aan de Groningers en vermindert de kans op aardbevingen.

De Russische inval in Oekraïne heeft mede duidelijk gemaakt dat gasproductie in Nederland van grote waarde is voor ons land. Daarnaast heeft het geleid tot recordhoge gasprijzen in het eerste kwartaal van 2022. Deze hoge gasprijzen hebben een positief effect gehad op het financiële resultaat van de NAM over het eerste kwartaal van 2022.

Door de maatschappelijke uitdagingen rond olie- en gaswinning op land moeten wij blijven investeren in het gesprek over onze aanwezigheid, het adresseren van zorgen en de directe omgeving op enige wijze laten meedelen in de voordelen van olie- en gaswinning. Onze “licence to operate” blijft onder druk staan en dat vraagt veel van onze medewerkers. De stap die de NAM heeft gezet door de aankondiging te gaan stoppen met waterinjectie in Twente is een belangrijk signaal naar de omgeving. De NAM zal moeten blijven kijken naar de balans tussen onze aanwezigheid en de mogelijke voordelen voor de omgeving. Bij nieuwe activiteiten wordt dit meegenomen in de winningsplannen maar ook bij bestaande activiteiten is zogeheten “social investment” belangrijk. Het kabinet neemt naar alle waarschijnlijkheid in 2022 een besluit over de gaswinning bij Ternaard. In het regeerakkoord is aangegeven dat het kabinet wil dat de procedure voor de vergunningverlening wordt doorlopen.

Binnen de NAM blijven we werken aan veiligheid, verdere kostenreductie en betere samenwerking met onze partners. De reorganisaties die we in 2022 zullen doorzetten moet de NAM verder robuust maken voor de toekomst.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

(x 1 miljoen euro)

<i>Activa</i>		<u>31 december 2021</u>		<u>31 december 2020</u>
Vaste activa				
Materiële vaste activa	6.	931		1.271
Financiële vaste activa	7.	232		157
		1.163		1.428
Vlottende activa				
Vorraden	8.	31		32
Vorderingen en overlopende activa	9.	1.685		758
Deposito aandeelhouders	10.	5.066		3.802
Liquide middelen	10.	41		36
		<u>5.107</u>		<u>3.838</u>
		<u>6.823</u>		<u>4.628</u>
		7.986		6.056
Passiva				
Eigen Vermogen				
Aandelenkapitaal	11.	14		14
Overige Reserves	11.	<u>601</u>		<u>216</u>
		615		230
Voorzieningen	12.	5.492		4.618
Langlopende schulden	13.	173		222
Kortlopende schulden en overlopende passiva	14.	1.706		986
		<u>7.986</u>		<u>6.056</u>

Winst-en-verliesrekening over 2021

(x 1 miljoen euro)	Ref.	<u>2021</u>	<u>2020</u>
NETTO OMZET	16.	2.939	1.072
Overige bedrijfsopbrengsten	17.	<u>57</u>	<u>38</u>
SOM DER BEDRIJFSOPBRENGSTEN		2.996	1.110
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	18.	(611)	(586)
Lonen en salarissen	19.	(50)	(73)
Sociale lasten	19.	(15)	(22)
Afschrijvingen op materiële vaste activa	6.	(375)	(474)
Overige waardeveranderingen van materiële vaste activa	6.	(3)	(97)
Bijzondere waardevermindering van vlottende activa		(2)	(1)
Heffingen	20.	(81)	(38)
Overige bedrijfskosten	21.	<u>(1.342)</u>	<u>(549)</u>
SOM DER BEDRIJFSLASTEN		(2.479)	(1.840)
Rentebaten/lasten en soortgelijke kosten	22.	<u>(51)</u>	<u>(47)</u>
Resultaat voor belastingen		466	(777)
Belastingen	23.	(82)	461
Resultaat deelnemingen	29.	<u>1</u>	<u>1</u>
Resultaat na belastingen		385	(315)

Kasstroomoverzicht over 2021

(x 1 miljoen euro)	Ref.	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		518	(729)
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijvingen	6.	375	474
Veranderingen in opruim- en verwijderingskosten	6.	(9)	43
Waardeverminderingen	6.	2	97
Resultaat desinvesteringen	6.	2	6
Mutatie voorzieningen	12.	844	87
Mutatie langlopende vordering	7.	13	(20)
Mutatie langlopende schulden	13.	(45)	(45)
		<u>1.182</u>	<u>642</u>
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>			
Mutatie voorraden	8.	1	1
Mutatie vorderingen (exclusief winstbelastingen)	9.	(948)	39
Mutatie kortlopende schulden (exclusief GasTerra en winstbelastingen)	14.	596	242
		<u>(351)</u>	<u>282</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.349	195
Betaalde interest		(24)	(21)
Betaalde winstbelasting		(19)	117
Financial lease - betaalde rente		(3)	(3)
		<u>(46)</u>	<u>93</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.303	288
Investeringen in materiële vaste activa	6.	(30)	(48)
Ontvangsten uit desinvesteringen in materiële vaste activa		-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		(30)	(48)
Betaald dividend	11.	-	-
Financiële lease – aflossing		(4)	(3)
Mutatie deposito('s) GasTerra		-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		(4)	(3)
Toename/(afname) geldmiddelen/deposito's aandeelhouders	10.	1.269	237
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:			
Stand per 1 januari		3.838	3.601
Mutatie boekjaar		<u>1.269</u>	<u>237</u>
Stand per 31 december		5.107	3.838

1. Algemene toelichting

1.1. Activiteiten

De Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. ('NAM') richt zich op de exploratie, ontwikkeling, productie en verkoop van olie en gas in Nederland en het Nederlandse deel van het Continentaal Plat. Gas wordt verkocht in Nederland en olie deels in het buitenland, voornamelijk in Duitsland.

1.2. Continuïteit

Door de winst na belastingen van 385 miljoen euro is het eigen vermogen van de NAM per 31 december 2021 toegenomen tot 615 miljoen euro. De posten Deposito's aandeelhouders en Liquide middelen zijn in 2021 sterk gestegen tot een totaal van 5.107 miljoen euro per 31 december 2021. De financiering van de activiteiten vindt plaats uit eigen middelen. Tevens heeft de NAM een lening en deposito overeenkomst met beide aandeelhouders met een kredietfaciliteit van 1.360 miljoen euro. De NAM heeft geen bankleningen of hypotheek opgenomen.

Ondanks restricties als gevolg van COVID-19 heeft de NAM haar activiteiten kunnen voortzetten. De impact van COVID-19 op de processen en activiteiten van de NAM is daarom beperkt geweest. De financiële resultaten en kasstromen van de NAM worden beïnvloed door gas- en olieprijsen. Deze hebben sinds de COVID-19 uitbraak een sterke afname laten zien, gevolgd door een zeer sterke toename in 2021 waarbij de gasprijzen een recordniveau hebben bereikt. De vooruitzichten voor 2022 zijn dusdanig dat de in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de vennootschap.

1.3. Vestigingsadres

De NAM heeft 's-Gravenhage als statutaire vestigingsplaats, feitelijke vestigingsplaats is Assen, Schepermaat 2, geregistreerd bij het handelsregister Kamer van Koophandel onder nummer 04008869.

1.4. Groepsverhoudingen

De aandelen van de NAM worden voor 50% gehouden door Shell Nederland B.V. gevestigd te 's-Gravenhage en voor 50% door ExxonMobil Holding Company Holland LLC. gevestigd te Breda.

1.5. Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de NAM zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.6. Enkelvoudige jaarrekening

Per 31 december 2021 heeft de NAM B.V. één dochtermaatschappij, NAM Pipeline B.V., statutaire vestigingsplaats 's-Gravenhage (de NAM houdt 100% van de aandelen). De gezamenlijke betekenis van de activiteiten van deze dochtermaatschappij zijn te verwaarlozen op het geheel, en wordt derhalve op basis van artikel 2: 407 lid 1 BW niet meegenomen in de consolidatiekring. Om die reden wordt alleen een enkelvoudige jaarrekening opgesteld. De jaarrekening van NAM Pipeline B.V. wordt zelfstandig gedeponereerd.

De waardering van deze dochter vindt plaats op basis van de netto vermogenswaarde welke wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de NAM B.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening opgenomen. De eerste waardering van de deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Resultaten uit transacties met en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen die tegen nettovermogenswaarde gewaardeerd worden, worden proportioneel verantwoord.

Deze jaarrekening is opgemaakt op 7 april 2022.

1.7. Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer de NAM transacties verricht met haar bestuurders, haar leidinggevende functionarissen, aan haar directe aandeelhouders of met directe aandeelhouders verbonden partijen. Transacties tussen de NAM en de verbonden partijen worden op basis van marktconforme voorwaarden afgehandeld, tenzij anders toegelicht.

1.8. Samenwerkingsverbanden

De NAM oefent haar activiteiten grotendeels uit in samenwerkingsverbanden die middels contractuele overeenkomsten (overeenkomst van samenwerking of Joint Operating Agreement) geregeld zijn. De NAM heeft de zeggenschap, stemrechten, rechten en verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomsten beoordeeld. De conclusie is dat de NAM gezamenlijke zeggenschap heeft met één of meerdere partijen bij de overeenkomsten. De NAM heeft samen met de andere partijen in de gezamenlijke overeenkomst, rechten op de activa en is aansprakelijk voor de verplichtingen die verband houden met de overeenkomsten. In de jaarrekening van de NAM is haar belang in die gezamenlijke bedrijfsactiviteiten verwerkt door de activa, verplichtingen, opbrengsten en lasten voor haar aandeel op te nemen.

Voorbeelden van samenwerkingsverbanden waarin gezamenlijke bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd en waarbij de NAM de operator is, zijn de JDA Unit, Noord Friesland, Drenthe en Schoonebeek.

1.9. Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en deposito's die uitstaan bij aandeelhouders. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een berekende gemiddelde koers indien dit niet tot materiële verschillen leidt met de koers op transactiedatum. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder het aangaan van een financiële lease, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

---

2. Algemene grondslagen

2.1. Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

Op basis van artikel 363 lid 5 BW 2 zijn in deze enkelvoudige jaarrekening voor alle posten vergelijkende cijfers van voorgaand jaar opgenomen. Indien van toepassing, zijn de vergelijkende cijfers van vorig jaar aangepast om beter inzicht te verschaffen, zonder effect op het vermogen danwel het resultaat.

2.3. Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de NAM. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Niet-monetaire balansposten in vreemde valuta die zijn gewaardeerd op historische kosten, worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.

2.4. Leasing

2.4.1. Financiële leasing

De vennootschap leaset activa. Hierbij heeft de vennootschap grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent.

De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de winst-en-verliesrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of, indien korter, over de looptijd van het contract.

2.4.2. Operationele leasing

Bij de vennootschap bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, op lineaire basis verwerkt in de winst- en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

2.5. Kosten van vergunningen

Uitgaven voor het verkrijgen van vergunningen worden direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening als deze onder 1 miljoen euro zijn.

2.6. Emissierechten

De samenwerkingsverbanden moeten voldoen aan de wetgeving ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. In het geval de NAM optreedt als operator in de samenwerkingsverbanden, dan verhandelt de NAM als operator de emissierechten namens de partners in de samenwerkingsverbanden. De emissierechten worden opgenomen in de balans tegen de aankoopprijs op moment van verkrijging. Als de NAM als operator emissierechten bijkoopt of verkoopt wordt het deel voor de samenwerkingsverbanden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

2.7. Olie- en gasreserves

De olie- en gasreserves worden niet gewaardeerd op de balans. Olie- en gasreserves worden enkel gebruikt voor berekeningen die geschieden op basis van Unit of Productie, zoals de afschrijvingen van de vaste activa.

De bewezen en ontwikkelde olie- en gasreserves zijn geschat op basis van de beschikbare geologische en engineeringgegevens. Alleen die volumes zijn meegenomen welke met een redelijke zekerheid kunnen worden vermarkt. Schattingen van bewezen en ontwikkelde olie- en gasreserves bevatten inherent een bepaalde mate van onzekerheid. Dit vereist interpretatie en wordt regelmatig herzien, hetzij naar boven of naar beneden, op basis van nieuwe informatie, zoals uit het boren van extra putten, observatiegegevens, veranderingen in de economische factoren, met inbegrip van de productieprijzen, winningskosten, contractvoorwaarden of ontwikkelingsplannen.

Wijzigingen in de ramingen van bewezen en ontwikkelde olie- en gasreserves worden prospectief verwerkt.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden geactiveerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs indien het waarschijnlijk is dat deze activa toekomstige economische voordelen met zich mee brengen.

Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 3.2.

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen en bedrijfsmiddelen in ontwikkeling wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa voor de gas-en oliewinning worden geactiveerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Materiële vaste activa voor de gas-en oliewinning worden afgeschreven op basis van de Unit of Productie methode van de bewezen ontwikkelde reserves en productieprofielen. Bij het bepalen van dit productieprofiel volgt de NAM de richtlijnen van het Petroleum Resource Management Systeem zoals gedefinieerd door de Society of Petroleum Engineers. Deze methode is in het algemeen gebaseerd op de schatting van de NAM van de bewezen ontwikkelde reserves en productieprofielen. Voor zover het productieprofiel van het olie- of gasveld de technische levensduur van het bijbehorende actief overstijgt, wordt dit actief lineair afgeschreven.

Exploratie- en evaluatieinvesteringen blijven opgenomen onder exploratie activiteiten totdat vaststaat of er technisch en commercieel winbare koolwaterstoffen aangetroffen zijn of niet. In geval van succes wordt de investering overgeboekt naar de relevante materieel vast actief categorie, anders wordt de investering ineens ten laste van het resultaat gebracht. Exploratie- en evaluatieinvesteringen die langer dan twaalf maanden onder exploratieactiviteiten staan worden afgeschreven ten laste van het resultaat tenzij:

- Commercieel winbare reserves aangetroffen zijn en er concrete plannen zijn om deze winbare reserves te ontwikkelen;
- Activiteiten om te evalueren of de reserves commercieel winbaar zijn, onderhanden danwel concreet gepland zijn voor de nabije toekomst.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

De geactiveerde opruim- en verwijderingskosten worden afgeschreven op basis van de Unit of Production methode tenzij het gerelateerde actief lineair wordt afgeschreven.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

3.2. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de

---

winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs of bij een niet-actieve markt wordt de opbrengstwaarde gebaseerd op de best beschikbare informatie omtrent het bedrag dat een rechtspersoon zou kunnen verkrijgen. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid. Deze kasstromen worden contant gemaakt. De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden. Voor de schatting van de toekomstige kasstromen wordt gebruik gemaakt van prognoses van de operationele kosten, vraag en aanbod op de markt, verkoopprijzen en managementinschattingen. In het geval van exploratie en productie activa, worden de verwachte productie volumes verwerkt. Dit laatste houdt rekening met evaluaties van het veld en de prestaties van het reservoir en bevat verwachtingen over bewezen reserves en volumes die naar verwachting bewezen reserves worden in de toekomst (onbewezen volumes). De kasstroominschattingen worden verdisconteerd tegen de dan geldende disconteringsvoet. Bijzondere waardeverminderingen zijn omkeerbaar. Bijzondere waardeverminderingen en terugdraaiingen worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument.

Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

3.3. Financiële Vaste Activa

3.3.1. Deelnemingen

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin de groep invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Voor de bepaling of sprake is van invloed van betekenis worden de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten mede in aanmerking genomen. Overeenkomstig de vermogensmutatiemethode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de groep in de nettovermogenswaarde. De nettovermogenswaarde wordt vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen; haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen van de deelneming vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening en verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen van de deelnemingen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de groep in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de vennootschap niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve

opgenomen. Het aandeel van de groep in de rechtstreekse vermogensvermeerderingen en –verminderingen van de deelnemingen wordt ook in de wettelijke reserve opgenomen, met uitzondering van herwaarderings van activa die in de herwaarderingsreserve worden verwerkt.

3.3.2. Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds en voortwaarts verrekenbare verliezen, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd.

De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de in komende jaren verwachte effectieve tarieven, op basis van de huidige fiscale wetgeving. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

De latente belastingvorderingen worden gesaldeerd met de latente belastingverplichtingen voor zover in overeenstemming met de vereisten als beschreven paragraaf 2.7.

3.4. Voorraden

De voorraden materialen- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen gemiddelde verkrijgingsprijzen of opbrengstwaarde indien lager. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurrantheid van de voorraden.

De voorraden voor ruwe olie en condensaat worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs c.q. vervaardigingsprijs of opbrengstwaarde indien lager. De vervaardigingsprijs wordt bepaald door voor ieder veld/leveringspunt de productiekosten te berekenen over de betreffende periode. Vervolgens wordt, om tot een vervaardigingsprijs te komen, de totale productie over diezelfde periode berekend en worden de kosten van vervaardiging gedeeld door de productie.

3.5. Vorderingen

3.5.1. Algemeen

Vorderingen (op derden) worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en vervolgens gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.5.2. Vorderingen op partners

Vorderingen op joint venture partners worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.5.3. Onderlift posities/overlift posities

Onderlift posities worden opgenomen als een vordering, overlift posities worden opgenomen als schuld indien er nog rechten/plichten bestaan inzake olie- en condensaat leveringen als gevolg van de contractuele afspraken van deze producten binnen de samenwerkingsverbanden. Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.6. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt geclassificeerd overeenkomstig de juridische realiteit.

3.8. Voorzieningen

3.8.1. Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Indien het effect van de tijdswaarde materieel is, worden de voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde met uitzondering van de voorziening latente belastingen. De gehanteerde disconteringsvoet voor voorzieningen met een overwegend langlopend karakter is 1% (2020: 1%). De gehanteerde disconteringsvoet voor voorzieningen met een overwegend kortlopend karakter is 0% (2020: 0%). De disconteringsvoet geeft zowel de actuele marktrente als de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting weer.

3.8.2. Voorziening voor opruim- en verwijderingsverplichtingen

De bepaling van de voorzieningen voor opruim- en verwijderingsverplichtingen, die voornamelijk ontstaan in verband met olie- en gasproductie-installaties en pijpleidingen, zijn geschat op basis van de huidige eisen, technologieën en prijsniveaus behorend bij deze opruim- en verwijderingsverplichtingen. De contante waarde van deze voorziening wordt berekend op basis van de discontering over de nuttige economische levensduur van de activa. De verplichting wordt opgenomen samen met een overeenkomstig bedrag als onderdeel van de materiele vaste activa, als geactiveerde opruim- en verwijderingskosten in de periode waarin de verplichting ontstaat en waarin een redelijke schatting van de voorziening kan worden gemaakt. De effecten van veranderingen in de verplichting als gevolg van herzieningen betreffende de oorspronkelijke ramingen alsmede de economische levensduur van de voorziening worden prospectief verwerkt, in het algemeen geschiedt dit door een aanpassing van de opruim- en verwijderingsverplichtingen alsmede een aanpassing van de boekwaarde van het betreffende materieel vast actief.

3.8.3. Voorziening voor kosten als gevolg van aardbevingen

Deze voorziening is gevormd voor doorbelasting van kosten door de Staat aan de NAM voor afhandeling van aardbevingsgerelateerde schade en voor versterken voor veiligheid als gevolg van aardbevingen door gaswinning uit het Groningenveld.

Deze voorziening heeft betrekking op de doorbelasting van kosten van afhandeling van schadeclaims en van preventief versterken van gebouwen en infrastructuur, compensatiemaatregelen en uitvoeringskosten van de publieke organisaties die belast zijn met het uitvoeren van het schadeafhandelings- en versterkingsproces, respectievelijk het Instituut Mijnbouwschade Groningen en de Nationaal Coördinator Groningen.

Bij het vaststellen van de voorziening voor fysieke gebouwschade is rekening gehouden met claims naar aanleiding van bevingen die tot balansdatum hebben plaatsgevonden. Daarnaast heeft een deel van deze voorziening betrekking op nog te verwachten claims als gevolg van eventuele toekomstige bevingen die ontstaan door productie in de periode tot balansdatum.

De voorziening voor doorbelasting van kosten voor preventief versterken is gebaseerd op een inschatting van de kosten voor inspecties, beoordelingen en uit te voeren versterkingsmaatregelen die noodzakelijk zijn om deze objecten te laten voldoen aan de veiligheidsnorm op basis van de laatste inzichten.

De voorziening voor compensatiemaatregelen (hieronder wordt begrepen: schade door waardedaling, derving woongenot en emotionele schade) is gebaseerd op een inschatting van het aantal claims en het verwachte gemiddelde compensatiebedrag rekening houdend met gerechtelijke uitspraken.

3.8.4. Voorziening voor bodemdaling

Een voorziening is gevormd voor de kosten inzake bodemdaling, welke zich kunnen voordoen tijdens en na de winningsfase en waarvoor het bedrijf aansprakelijk is. De schatting voor deze voorziening is gebaseerd op de meerjarenramingen welke zijn opgesteld door de verantwoordelijke onafhankelijke commissies bodemdaling van de desbetreffende regio's. De meerjarenramingen worden jaarlijks opnieuw beoordeeld. Op basis van deze gegevens wordt jaarlijks de contante waarde van deze voorziening berekend. Aanpassingen in de ramingen worden prospectief verwerkt. Deze voorziening wordt gevormd naar rato van de Unit of Production methode per veld.

3.8.5. Overige voorzieningen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. De berekening van de voorziening is uitgevoerd door een onafhankelijke actuaire en hierin is onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en het verwachte personeelsverloop.

De voorziening reorganisatiekosten is gevormd indien op balansdatum een gedetailleerd plan is geformaliseerd en de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd. De kosten van deze voorziening worden ingeschat op basis van het aantal af te vloeien personeelsleden en de daarbij horende afvloeiingskosten per medewerker behorende bij het aantal dienstjaren en de salarisschaal.

Voor voorgenomen reorganisaties waarvoor per balansdatum nog geen plan is geformaliseerd en waarvoor pas na balansdatum hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt richting betrokken dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan, is informatie opgenomen onder de gebeurtenissen na balansdatum.

Verplichtingen uit hoofde van reorganisaties waarvan de omvang en het tijdstip van afwikkeling al vaststaan, zijn opgenomen onder de Overige schulden.

3.8.6. Latente belastingverplichtingen

Latente belastingverplichtingen worden opgenomen voor belastbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingverplichtingen geschiedt tegen de voor de komende jaren verwachte effectieve tarieven. Latente belastingverplichtingen worden gewaardeerd op nominale waarde. De latente belastingverplichtingen worden gesaldeerd met de latente belastingvorderingen voor zover in overeenstemming met de vereisten als beschreven in paragraaf 2.7.

3.9. Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

3.10. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

3.11. Pensioenregeling

Het bedrijf heeft een toegezegd-pensioenregeling voor medewerkers die in dienst zijn getreden voor 1 juli 2013. Dit pensioen gaat in vanaf de pensioengerechtigde leeftijd. Het pensioenbedrag is afhankelijk van het gemiddelde salaris en het aantal jaren in dienst. Op balansdatum was de dekkingsgraad van het pensioenfonds 130% (2020: 114%).

Het pensioenfonds heeft afspraken gemaakt over de uitvoering van het pensioencontract. In dit contract zijn afspraken gemaakt over de lengte van het contract, het contributiepercentage en de bevoegdheden van het pensioenfonds.

De NAM past RJ 271.3 toe. De jaarlijkse pensioenbijdrage van de werkgever wordt gerapporteerd als personeelskosten.

Voor medewerkers die in dienst zijn getreden vanaf 1 juli 2013 is er een nieuw pensioenfonds opgericht. Middels een toegezegd-bijdrageregeling betaalt het bedrijf de benodigde pensioenpremies aan het pensioenfonds, welke worden beheerd door een externe service provider. Het beschikbaar pensioen op pensioengerechtigde leeftijd is afhankelijk van het rendement gemaakt op de ingelegde pensioenpremies en het daarbij gekozen risicoprofiel door de medewerker zelf. Voor het bedrijf zijn er geen verdere pensioenverplichtingen.

Als gevolg van wettelijke wijzigingen per 1 januari 2015, heeft het bedrijf een netto spaarregeling geïmplementeerd voor het pensioengevend salaris boven de fiscale grens. Deze regeling heeft betrekking op alle medewerkers en heeft het karakter van een toegezegde-bijdrageregeling plan. Het opgebouwde pensioenbedrag bij ingang van het pensioen is afhankelijk van de ingelegde pensioenbedragen en het daarbij behorende risicoprofiel welke is gekozen door de medewerker zelf. Voor het bedrijf zijn er geen verdere pensioenverplichtingen.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1. Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

4.2. Opbrengstverantwoording

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit verkoop van goederen en verlening van diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

4.2.1. Verkoop van goederen

De omzet uit de verkoop van gas, olie en condensaat wordt verantwoord op het moment van levering; het moment waarop het eigendom en de risico van de goederen overgaan op de afnemer.

4.2.2. Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van gas gelieerde diensten geschiedt op basis van de periode waarin de diensten zijn verricht.

4.3. Overige bedrijfsopbrengsten

Onder overige bedrijfsopbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

4.4. Bedrijfslasten

4.4.1. Algemeen

Bedrijfslasten bevatten directe en indirecte kosten, waaronder ontwikkelingskosten, productie kosten, onderhoudskosten en overige kosten die gemaakt zijn ten behoeve van de activiteiten.

4.4.2. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten betreffen externe kosten die met name worden gemaakt voor de reguliere operationele activiteiten en onderhoud van bedrijfsmiddelen.

4.4.3. Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen zijn opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder operationele kosten. Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk overheid.

4.4.4. Pensioenen

De NAM heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

4.4.5. Afschrijvingen op materiële vaste activa

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

4.4.6. Overheidssubsidies en overheidsheffingen

Exploitatiesubsidies worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd. Subsidies met betrekking tot (groene) investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Overheidsheffingen worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop de overheidsheffingen betrekking hebben. De meest significante afdrachten die hieronder vallen, betreffen de cijns-heffingen. Cijns wordt geheven op basis van de Mijnbouwwet over de omzet per onshore en offshore productievergunningen (post 1965). De heffingsgrondslag wordt bepaald door het productievolume (minus productie voor transport en eigen gebruik) en de verkoopprijs. Heffingen worden opgenomen voor de periode waarop deze betrekking heeft.

4.5. Financiële baten en lasten

4.5.1. Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

4.5.2. Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

4.6. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Naast de reguliere winstbelastingen worden ook de belastingen voor Winstaandeel en Staatsaandeel verantwoord onder deze titel. Per vergunning zijn naast de vennootschapsbelasting één of meerdere van deze belastingen van toepassing.

Winstaandeel betreft een belasting op grond van de Mijnbouwwet. Deze wet garandeert een gecombineerde belasting van 50% van winstaandeel en vennootschapsbelasting over het belastbare bedrag per winningsvergunning (post 1965).

Het Staatsaandeel tarief bedraagt 10% en wordt geheven over de inkomsten uit de productie van de pre-1965 vergunningen. Uitzondering hierop is de Groningen vergunning, waarvan de inkomsten met ingang van 2018 belast worden naar een gecombineerd tarief van 50% conform de Mijnbouwwet.

---

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1. Marktrisico

5.1.1. Valutarisico

De NAM handelt voornamelijk in de functionele valuta. Het valutarisico is mede hierdoor minimaal.

5.1.2. Prijsrisico

Het prijsrisico ten aanzien van de financiële activa en verplichtingen is beperkt.

5.1.3. Rente- en kasstroomrisico

De NAM zet haar tijdelijk overtollige kasmiddelen uit bij de aandeelhouders tegen een variabele rente die is gebaseerd op de marktrente (EURIBOR). Ook de ontvangen deposito's van GasTerra kennen een variabele rente gebaseerd op de marktrente (EURIBOR). Gegeven de (zeer) korte looptijden is het rente- en kasstroomrisico beperkt.

5.2. Kredietrisico

Het kredietrisico op vorderingen is laag. De NAM verkoopt hoofdzakelijk aan kredietwaardige tegenpartijen. Deposito's worden enkel geplaatst bij de aandeelhouders.

5.3. Liquiditeitsrisico

De NAM maakt gebruik van één bank. Tijdelijk overtollige kasmiddelen worden bij de aandeelhouders geplaatst. Hierdoor is de exposure op de bank beperkt. De NAM heeft een kredietfaciliteit ter hoogte van 1,36 miljard euro bij de aandeelhouders voor werkkapitaal financiering. De NAM heeft in 2021 geen gebruik gemaakt van deze kredietfaciliteit en heeft derhalve geen vergoedingen betaald.

5.4. Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden.

6. Materiële vaste activa

	<i>Machines en installaties</i>	<i>Bedrijfs- bouwen en - terreinen</i>	<i>Andere vaste bedrijfs- middelen</i>	<i>Geactiveerde opruim- en verwijderings kosten</i>	<i>Exploratie Activiteiten</i>	<i>Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering vooruitbetalingen op materiële vaste activa</i>	<i>Totaal</i>
(x 1 miljoen euro)							
Stand per 1 januari 2021							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	9.202	130	190	1.367	1	56	10.946
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	(8.291)	(117)	(153)	(1.114)	0	0	(9.675)
Boekwaarden	911	13	37	253	1	56	1.271
Mutaties							
Investerings	41	0	0	0	0	(11)	30
Afschrijvingen	(264)	(4)	(17)	(90)	0	0	(375)
Veranderingen in opruim- en verwijderingskosten	0	0	0	9	0	0	9
Desinvesteringen	(3)	0	0	0	0	0	(3)
Waardeverminderingen	(2)	0	0	0	0	0	(2)
Terugneming van waardevermindering	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen desinvesteringen	2	0	0	(1)	0	0	1
Saldo	(226)	(4)	(17)	(82)	0	(11)	(340)
Stand per 31 december 2021							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	9.240	130	190	1.376	1	45	10,982
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	(8.555)	(121)	(170)	(1,205)	0	0	(10,051)
Boekwaarden	685	9	20	171	1	45	931
Afschrijvingspercentages	0 -10%	0 -5%	0 -10%	0 -15%	0 -10%	0%	

Indien voor een materieel vast actief sprake is van kosten die samenhangen met verplichtingen inzake ontmanteling en verwijdering van het actief en het herstel van het terrein waar het actief zich bevindt en deze verplichting wordt veroorzaakt door het neerzetten van het actief, worden deze kosten van herstel opgenomen als onderdeel van de boekwaarde van het actief, en gelijktijdig wordt een voorziening opgenomen voor hetzelfde bedrag.

De boekwaarden van activa onder financiële leasing, die niet in juridisch eigendom worden gehouden door de NAM, zijn als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
(x 1 miljoen euro)		
Machines, installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen	19	34

7. Financiële vaste activa

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
(x 1 miljoen euro)		
Latente belastingvorderingen	176	88
Deelnemingen	18	18
Vorderingen op partners	24	25
Overige vorderingen	14	26
	<u>232</u>	<u>157</u>

Onder de latente belastingvorderingen is per 31 december 2021 een post opgenomen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie voor Winsttaandeel ter grootte van 115 miljoen euro (2020: 138 miljoen euro) en een actieve belastinglatentie voor belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële (bedrijfseconomische) en fiscale waardering van materiële vaste activa en onderhanden projecten, bodemdaling voorziening, opruim- en verwijderingsverplichtingen en financiële leases ter grootte van 61 miljoen euro (2020: gesaldeerd met passieve belastinglatentie van 50 miljoen euro). De beschikbare voorwaartse verliescompensatie per 31 december 2021 voor Winsttaandeel is naar verwachting kortlopend van aard. De toepasbaarheid van de voorwaartse verliescompensatie is ongelimiteerd in het aantal jaren.

Het verloop van de deelnemingen kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>31-12-2021</u>
(x 1 miljoen euro)	
Boekwaarde aanvang boekjaar	18
Resultaat deelnemingen	1
Uitgekeerd dividend	(1)
	<u>18</u>

De vorderingen op partners betreffen de in de toekomst nog door te belasten kosten gerelateerd aan personeelsvoorzieningen en leases en zijn verantwoord onder de financiële vaste activa.

8. Voorraden

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
(x 1 miljoen euro)		
Materialen- en hulpstoffen	30	31
Gereed product	1	1
	<u>31</u>	<u>32</u>

In 2021 is 1 miljoen euro afgewaardeerd (2020: 1 miljoen euro) van de voorraden en verantwoord in de winst- en verliesrekening als afwaardering.

9. *Vorderingen en overlopende activa*

	31-12-2021	31-12-2020
(x 1 miljoen euro)		
Handelsdebiteuren	907	261
Belastingen en premies sociale verzekeringen	284	307
Overige vorderingen	459	38
Vorderingen op partners	35	152
	<u>1.685</u>	<u>758</u>

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd. De looptijd van de vorderingen en overlopende activa langer dan één jaar in 2021 is nihil (2020: nihil).

9.1. *Handelsdebiteuren*

	31-12-2021
(x 1 miljoen euro)	
Handelsdebiteuren	907
Af: voorziening dubieuze debiteuren	0
	<u>907</u>

Onder de handelsdebiteuren zijn vorderingen opgenomen tot een bedrag van nihil (2020: nihil) met een resterende looptijd langer dan een jaar.

9.2. *Belastingen en premies sociale verzekeringen*

	31-12-2021	31-12-2020
(x 1 miljoen euro)		
Omzetbelasting	3	5
Vennootschapsbelasting en belastingen voor Winsttaandeel en Staatsaandeel	281	302
	<u>284</u>	<u>307</u>

De te betalen vennootschapsbelasting per 31 december 2021 is opgenomen onder de post Kortlopende schulden en overlopende passiva.

9.3. *Overige vorderingen*

	31-12-2021	31-12-2020
(x 1 miljoen euro)		
Onderlift positie onder overige vorderingen	4	2
Overlopende activa	20	23
Overig	435	13
	<u>459</u>	<u>38</u>

In maart 2021 is het Norg Akkoord gesloten met de Staat waarbij afspraken zijn gemaakt om de ondergrondse gasopslag Norg tot 2027 in te zetten op zodanige wijze dat de minister in staat wordt gesteld de productie uit het Groningenveld eerder definitief te beëindigen met inachtneming van de leveringszekerheid. In dit akkoord is afgesproken dat de berekeningswijze van een door de Staat te betalen marktconforme vergoeding voor de NAM voor deze gewijzigde inzet door een arbiter zal worden vastgesteld. Deze vaststelling heeft in maart 2022 plaatsgevonden. Onder "Overig" is een vordering opgenomen uit hoofde van de verwachte vergoeding die kan worden toegerekend aan de boekjaren 2019, 2020 en 2021.

Vorderingen inzake overlopende activa hebben met name betrekking op vooruitbetaalde bedragen inzake huurkosten van installaties en machines.

Onderlift posities hebben betrekking op olie- en condensaat leveringen als gevolg van de contractuele lifting arrangementen van deze producten binnen de samenwerkingsverbanden.

10. *Liquide middelen en deposito's*

De onder geldmiddelen opgenomen deposito's betreffen de uitstaande deposito's bij de financieringsentiteit(en) van de aandeelhouders ad 5.066 miljoen euro (2020: 3.802 miljoen euro). Deze hebben een looptijd korter dan 1 maand en staan volledig ter vrije beschikking.

11. *Eigen Vermogen*

Het maatschappelijk aandelen kapitaal en geplaatst kapitaal van het bedrijf bedraagt 13.613.406 euro en bestaat uit 60 gewone aandelen, welke zijn uitgegeven en volledig volgestort. De nominale waarde per aandeel bedraagt 226.890,10 euro. In 2021 zijn geen aandelen geplaatst.

	<i>Aandelen- kapitaal</i>	<i>Overige Reserves</i>	<i>Onverdeelde winst</i>	<i>Totaal</i>
(x 1 miljoen euro)				
Stand per 1 januari 2020	14	531	-	545
Mutaties				
Resultaat boekjaar	-	(315)	-	(315)
Winstbestemming	-	-	-	-
Dividenduitkering	-	-	-	-
Stand per 31 december 2020	14	216	-	230
Mutaties				
Resultaat boekjaar	-	-	385	385
Winstbestemming	-	385	(385)	-
Dividenduitkering	-	-	-	-
Stand per 31 december 2021	14	601	-	615

Volgens de statuten van de vennootschap staan onverdeelde winsten ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dividenduitkeringen zijn pas toegestaan indien aan de voorwaarden wordt voldaan van het Akkoord op Hoofdlijnen van 25 juni 2018 tussen de aandeelhouders van de NAM en de minister van Economische Zaken en Klimaat.

12. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	<i>Opruim- en Verwijderings- voorziening</i>	<i>Latente belasting- verplichtingen</i>	<i>Aardbeving- gerelateerde voorziening</i>	<i>Bodemdaling voorziening</i>	<i>Overige voorzieningen</i>	<i>Totaal</i>
(x 1 miljoen euro)						
Stand per 1 januari 2021	2.035	80	2.114	373	16	4.618
Dotatie	8	8	1.392	44	11	1.463
Aanpassing disconteringsvoet	-	-	-	-	-	-
Vrijval	(3)	(2)	(92)	-	(3)	(100)
Onttrekkingen	(25)	-	(482)	(2)	(4)	(513)
Reclassificaties	-	-	-	-	-	-
Oprenting (indien contante waarde wordt toegepast)	20	-	-	4	-	24
Stand per 31 december 2021	2.035	86	2.932	419	20	5.492

Van de voorzieningen is een bedrag van 963 miljoen euro (2020: 693 miljoen euro) als kortlopend (korter dan een jaar) aan te merken.

12.1. Opruim- en verwijderingsverplichtingen

De voorziening voor opruim- en verwijderingsverplichtingen, die dient ter dekking van de toekomstige kosten voor de verplichting van de opruim- en verwijderingskosten voor het deel van de olie- en gaswinningsinstallaties in eigendom van de NAM.

De belangrijkste onzekerheden in de voorzieningen betreft de inschatting van de toekomstige kosten het moment waarop de activiteit wordt uitgevoerd. De uiteindelijke onttrekking van de voorziening kan dus afwijken van de huidige geschatte kosten. De gehanteerde disconteringsvoet is 1% (2020: 1%).

12.2. Latente belastingverplichtingen

Voor belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële (bedrijfseconomische) en fiscale waardering van materiële vaste activa en onderhanden projecten, bodemdaling voorziening, opruim- en verwijderingsverplichtingen, financiële leases en voorwaarts verrekenbare verliezen is een voorziening voor latente belastingverplichtingen gevormd. Onder de latente belastingverplichting per 31 december 2021 zijn geen posten opgenomen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie en tax credits (2020: 8 miljoen euro). De toepasbaarheid van deze voorwaartse verliescompensatie is ongelimiteerd in het aantal jaren.

12.3. Voorziening voor kosten als gevolg van aardbevingen

Deze voorziening heeft betrekking op doorbelasting van kosten door de Staat aan de NAM als gevolg van de aardbevingen door gaswinning uit het Groningenveld. Deze voorziening heeft betrekking op schadeclaims, preventief versterken van gebouwen en infrastructuur, compensatiemaatregelen en uitvoeringskosten van de publieke organisaties belast met het uitvoeren van het schadeafhandelings- en versterkingsproces, respectievelijk het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) en de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). De NAM staat volledig op afstand van zowel de schadeafhandeling als het versterkingsproces. De nog lopende regelingen, onder meer de nieuwbouw- en waarderegeling, zijn overgedragen aan de NCG respectievelijk het IMG. De werkzaamheden van het Centrum Veilig Wonen (CVW) voor de uitvoering van de versterking zijn in 2020 volledig overgegaan naar de NCG. Als gevolg van het volledig op afstand komen te staan van de NAM is de onzekerheid rond de inschatting van de voorziening toegenomen.

Er bestaat tussen de NAM en de overheid een verschil van mening over de rechtmatigheid van de doorbelasting aan de NAM van een gedeelte van de kosten voor schadeafhandeling en versterking. De minister heeft de

Tweede Kamer hierover geïnformeerd. De NAM is van mening dat kosten waarover geen contractuele afspraken zijn gemaakt, kosten voor versterking die niet nodig zijn om aan de veiligheidsnorm te voldoen (gebaseerd op de laatste inzichten) en kosten voor schade die niet veroorzaakt is door aardbevingen, niet aan de NAM kunnen worden doorbelast. Op dit moment is de NAM slechts beperkt in staat om te beoordelen welk deel van de doorbelaste kosten tot NAM's aansprakelijkheid behoort. In januari 2022 heeft de NAM twee arbitrageaanvragen ingediend bij het Nederlands Arbitrage Instituut teneinde een onafhankelijk oordeel te verkrijgen over welke kosten op basis van de gemaakte afspraken doorbelast kunnen worden.

De voorziening is bepaald aan de hand van de meest recente inzichten van de NAM en mede gebaseerd op de beschikbare informatie zoals verstrekt door onder meer de minister, de NCG en het IMG. De informatievoorziening vanuit de overheid naar de NAM is beperkt en vergroot het schattingsrisico voor de NAM in het bepalen van haar voorzieningen voor schadeafhandeling en versterken. Door de beperkte informatie die de NAM ter beschikking staat en het geschil tussen de NAM en de overheid over de rechtmatigheid van een deel van de kosten, kan er een verschil ontstaan tussen de huidige voorziening en de daadwerkelijke kosten voor de NAM.

De uiteindelijke omvang van deze kosten is in sterke mate afhankelijk van nieuwe informatie en inzichten over de aantallen, kosten en timing van schadevergoedingen en te versterken gebouwen, de te hanteren versterkingsnormen en uitkomsten van arbitrages dan wel gerechtelijke procedures en de uitvoering van compensatieregelingen.

De gehanteerde disconteringsvoet is 0%.

12.4. Bodemdaling

De voorziening voor bodemdaling, die dient ter dekking van de toekomstige kosten voor de verplichting inzake bodemdaling, welke zich kunnen voordoen tijdens en na de winningsfase, waarvoor de NAM aansprakelijk is.

De belangrijkste onzekerheden in de voorzieningen betreft de inschatting van de toekomstige kosten en het moment wanneer deze plaatsvinden. De uiteindelijke onttrekking van de voorziening kan dus afwijken van de huidige geschatte kosten. De gehanteerde disconteringsvoet is 1% (2020: 1%).

12.5. Overige voorzieningen

Deze voorziening bestaat onder andere uit een voorziening voor reorganisatiekosten, verplichtingen die zijn opgenomen voor arbeidsongeschiktheidskosten alsmede toekomstige uitkeringen die voortkomen uit overige aanvullende arbeidsvoorwaarden zoals jubileumuitkeringen.

13. Langlopende Schulden

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
(x 1 miljoen euro)		
Financiële leaseverplichtingen	53	57
Overige schulden (Regiofonds)	120	165
	<u>173</u>	<u>222</u>

13.1. Financiële leaseverplichtingen

De financiële leaseverplichtingen zijn als volgt onder te verdelen:

	<i>Contante waarde</i>		<i>Minimale betalingen leasetermijnen</i>	
	31-12- 2021	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2020
(x 1 miljoen euro)				
Verplichtingen < 1 jaar	4	3	7	7
Verplichtingen > 1 jaar en < 5 jaar	17	16	29	29
Verplichtingen > 5 jaar	36	41	50	57
	<u>57</u>	<u>60</u>	<u>86</u>	<u>93</u>
Af: toekomstige rente	-	-	(29)	(33)
	<u>57</u>	<u>60</u>	<u>57</u>	<u>60</u>

De financiële leaseverplichtingen met een looptijd korter dan 1 jaar zijn onder de kortlopende schulden opgenomen.

De gemiddelde rentevoet bedraagt 7% (2020: 7%). Het bedrag dat aan voorwaardelijke leasebetalingen in de winst-en-verliesrekening is verwerkt bedraagt 3 miljoen euro (2020: 3 miljoen euro).

13.2. Overige Schulden – Regiofonds bijdrage

De schulden ten behoeve van het regiofonds zijn als volgt onder te verdelen:

	31-12- 2021	31-12-2020
(x 1 miljoen euro)		
Verplichtingen < 1 jaar	15	45
Verplichtingen > 1 jaar en < 5 jaar	60	60
Verplichtingen > 5 jaar	45	60
	<u>120</u>	<u>165</u>

Onder de langlopende schulden is NAM's verplichting opgenomen voortvloeiend uit de bepaling van het Akkoord op Hoofdpijnen om bij te dragen aan "perspectief voor de regio". Op grond van deze bepaling dient de NAM een bedrag van totaal 300 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de jaren 2018 tot en met 2029 voor de versterking van de economie en leefbaarheid die de regio Groningen ondersteunen. Over deze bijdrage is geen rente verschuldigd en de einddatum van deze verplichting is 1 juli 2029, eveneens zijn geen zekerheden verstrekt voor deze verplichting. Tot aan de balansdatum van 31 december 2021 is 180 miljoen euro voldaan.

14. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
(x 1 miljoen euro)		
Schulden groepsmaatschappijen	19	19
Financiële leaseverplichtingen	4	3
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	377	368
Vennootschapsbelasting	124	0
Overige schulden en overlopende passiva	1.182	596
	<u>1.706</u>	<u>986</u>

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar (2020: idem). De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

14.1. Overige schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
(x 1 miljoen euro)		
Nog te ontvangen facturen	987	350
Vooruitontvangen betalingen	69	120
Overlifts	4	4
Personeelsgerelateerde verplichtingen	39	83
Nog te betalen heffingen	76	36
Overig	7	3
	<u>1.182</u>	<u>596</u>

Onder de Nog te ontvangen facturen zijn hoofdzakelijk kosten opgenomen die de NAM per balansdatum nog verwacht voor de facturen van de NCG vanaf het tweede kwartaal van 2021 en heffingen van het IMG vanaf het vierde kwartaal van 2020.

15. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Als gevolg van onder meer het Kabinetsbesluit van 17 januari 2014 over de door gaswinning uit het Groningenveld veroorzaakte aardbevingen, alsmede de Tijdelijke overeenkomst schadeafhandeling Groningen van 7 februari 2018, het Akkoord op Hoofdpijnen van 25 juni 2018, de Interim betalingsovereenkomst versterken van 22 november 2018, de Tijdelijke overeenkomst inzake betaling voor schadeafhandeling Groningen van 16 juli 2019 en de Tijdelijke wet Groningen van 1 juli 2020, zijn toekomstige verplichtingen ontstaan. Deze verplichtingen hebben vooral betrekking op schadeherstel, versterkingen die noodzakelijk zijn om aan de veiligheidsnorm te voldoen en compensatiemaatregelen voor de regio. Een voorziening is opgenomen voor schadeclaims, versterken van gebouwen en infrastructuur, compensatiemaatregelen en uitvoeringskosten van de publieke organisaties belast met het uitvoeren van het schadeafhandelings- en versterkingsproces. Een voorziening wordt opgenomen wanneer er verplichtingen zijn aangegaan die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden. De kosten worden toegerekend aan de gaswinning uit het Groninger gasveld, waarvan 60% ten laste van de NAM komt.

Per 31 december 2021 heeft de NAM een bedrag van 354 miljoen euro (2020: 80 miljoen) aan bankgaranties uitstaan. Van dit bedrag relateert 348 miljoen euro aan zekerheden die gesteld zijn in het kader van de toekomstige ontmanteling van olie- en gasinstallaties op zee. Daarnaast heeft een bedrag van 6 miljoen euro betrekking op bankgaranties die zijn verstrekt in het kader van sloop/nieuwbouw van een aantal objecten in Groningen.

In 2021 heeft de Belastingdienst een boekenonderzoek gedaan naar aanleiding van de ingediende aangiften over de jaren 2015 tot en met 2017. Het boekenonderzoek zag toe op de middelen Vennootschapsbelasting, Winsttaandeel, Staatsaandeel en Aanvullende Betaling. Na balansdatum van 31 december 2021 heeft de NAM een eerste conceptrapport naar aanleiding van dit onderzoek ontvangen. De bevindingen uit het rapport worden door de NAM beoordeeld en zullen nog nader worden besproken met de Belastingdienst. De verwachting is dat het boekenonderzoek in de loop van 2022 definitief zal worden afgerond. Daar waar het op basis van de ontvangen informatie reeds waarschijnlijk wordt geacht dat een uitstroom van middelen zal plaatsvinden is dit verwerkt in deze jaarrekening.

Ultimo boekjaar zijn de toekomstige minimale leasebetalingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

	2021	2020
(x 1 miljoen euro)		
Te betalen:		
Binnen één jaar	17	20
Tussen één en vijf jaar	52	53
Meer dan vijf jaar	12	12
Totaal	81	85

Operationele leases betreffen voornamelijk leases voor bedrijfsmiddelen van tijdelijke aard. Gedurende het verslagjaar is 19 miljoen euro aan operationele lease betalingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening (2020: 22 miljoen euro).

16. Netto-omzet

De verkoopopbrengst kan als volgt worden onderverdeeld:

	2021	2020
(x 1 miljoen euro)		
Nederland	2.877	1.029
Europa	62	43
Totaal	2.939	1.072

De verkoopopbrengst kan als volgt worden gespecificeerd naar product:

	2021	2020
(x 1 miljoen euro)		
Gas- en gas gerelateerde activiteiten	2.809	998
Olie, condensaat en overige producten	130	74
Totaal	2.939	1.072

17. Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan hoofdzakelijk uit inkomsten die samenhangen met levering van gas uit hoofde van een contract met de energieleverancier van de NAM. Daarnaast bestaat deze post uit royaltiyinkomsten voor in het verleden verkochte velden en gebruikersvergoedingen voor het gebruik van installaties en pijpleidingen die eigendom van de NAM zijn.

18. Kosten uitbested werk en andere externe kosten

De kosten voor uitbested werk en andere externe kosten bevatten de kosten voor uitbested werk en andere externe kosten, gemaakt ten behoeve van de reguliere bedrijfsactiviteiten zoals operaties, onderhoud en ondersteunende diensten.

19. Lonen en salarissen en sociale lasten

Gedurende het jaar 2021 waren gemiddeld 997 werknemers (2020: 1.248) in dienst op basis van een volledig dienstverband en werkzaam in Nederland. Per 31 december 2021 zijn dit 923 werknemers (31 december 2020: 1.120). Deze medewerkers verrichten werkzaamheden welke ten laste komen van de NAM en haar partners. Het deel van de personeelskosten welke ten laste komen van de operationele kosten van de NAM bedraagt circa 50% (2020: 55%) van onderstaande.

De lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten voor de NAM en haar partners zijn als volgt geweest:

	2021	2020
(x 1 miljoen euro)		
Lonen en salarissen	100	134
Sociale lasten	9	12
Pensioenlasten	20	28
	<hr/> 129	<hr/> 174

In 2021 was de werkgevers pensioenbijdrage 25% (2020: 30%) van het pensioengevend salaris per medewerker.

20. Heffingen

De heffingen bestaan uit cijns heffingen voor 81 miljoen euro (2020: 38 miljoen euro).

21. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten bestaat overwegend uit de dotatie aan de voorzieningen zoals toegelicht in noot 12 (exclusief latente belastingverplichting en opruim- en verwijderingsvoorziening, voor zover de dotatie via de boekwaarde van het betreffende materieel vast actief heeft plaatsgevonden).

22. Rentelasten/baten en soortgelijke kosten

	2021	2020
(x 1 miljoen euro)		
Rentelasten/baten	(27)	(23)
Oprenting voorziening	(24)	(24)
Totaal	<hr/> (51)	<hr/> (47)

De geactiveerde rentelasten gedurende het boekjaar zijn nihil (2020: nihil).

23. Belastingen

De belasting over het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ten bedrage van 82 miljoen euro (2020: -461 miljoen euro) kan als volgt worden toegelicht:

	2021
(x 1 miljoen euro)	
Belastingen over huidig resultaat boekjaar	207
Aanpassingen i.v.m. belasting vorige boekjaren	(11)
Acute vennootschapsbelasting	196
Latente vennootschapsbelasting huidig boekjaar	(114)
Totale belastinglast	<hr/> 82

De effectieve belastingdruk over 2021 bedraagt 18% (2020: 59%). De NAM is onderworpen aan verschillende

belastingregimes zoals beschreven in paragraaf 4.6. Het gewogen gemiddelde nominale belastingtarief voor vennootschapsbelasting, Winsttaandeel en Staatsaandeel bedraagt 38% (2020: 50%). Het verschil tussen het effectieve en gewogen gemiddelde nominale belastingtarief voor 2020 en 2021 wordt onderstaand toegelicht:

	2021	2020
Nominale belastingtarief	38%	50%
Toepassing kostenverhoging Winsttaandeel (Mijnbouwwet art. 68 lid 3)	(21%)	8%
Wijziging tarief latente belastingen	2%	(1%)
Aanpassing i.v.m. belasting vorige boekjaren	(2%)	2%
Overig	1%	0%
Effectieve belastingtarief	18%	59%

24. Accountantskosten

De accountantscontrole voor het boekjaar 2021 is uitgevoerd door EY Accountants LLP, voor het jaar 2021 bedroegen de totale kosten voor de audit werkzaamheden 550.000 euro.

(x 1.000 euro)	2021	2020
Controle van de jaarrekening	469	473
Andere controlewerkzaamheden	81	81
Andere niet-audit werkzaamheden	38	37
	588	591

Bovenstaande honoraria betreffen de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

25. Toelichting bij het kasstroomoverzicht

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor geldmiddelen zijn opgeofferd.

26. Verbonden partijen

Transacties tussen de NAM en GasTerra worden op basis van marktconforme voorwaarden afgehandeld met uitzondering voor het ingekochte Gronings aardgas, hiervoor geldt dat de prijsvaststelling is gebaseerd op een voor GasTerra door de aandeelhouders vastgestelde winst.

27. Gebeurtenissen na balansdatum

De gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan in de periode na balansdatum tot de opmaak van deze jaarrekening, zijn meegenomen in beoordeling van de feitelijke situatie per balansdatum.

28. Bezoldiging bestuurders en commissarissen

De bestuurder en commissarissen zijn onbezoldigd. Tevens kent de NAM één directielid welke namens de bestuurder de dagelijks gang van zaken leidt.

29. Resultaat deelnemingen

Hieronder is het aandeel in de resultaten van op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen opgenomen.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
(x 1 miljoen euro)		
Resultaat NAM pipeline B.V.	1	1

's-Gravenhage, 7 april 2022
Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

De Directeur

De Raad van Commissarissen

J. Atema

R.M. de Jong
R.G. de Jongh
P.A. Costello
J. Beckers
P.M. Tobin
J.R. Whelan

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming

Uit de statuten blijkt dat de behaalde jaarwinst ter vrije beschikking staat van de algemene vergadering. Dividenduitkeringen zijn pas toegestaan indien aan de voorwaarden wordt voldaan van het Akkoord op Hoofdpijnen van 25 juni 2018 tussen de aandeelhouders van de NAM en de minister van Economische Zaken en Klimaat.

Nevenvestigingen

De NAM heeft nevenvestigingen in Den Helder, Sappemeer, Farmsum en Vondelingenplaat (Rotterdam).

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. te 's Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de winst-en-verliesrekening over 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van onzekerheid omtrent aardbeving gerelateerde kosten

De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt, waaronder de onzekerheid en invloed op de belangrijkste veronderstellingen en inschattingen, die zijn uiteengezet in paragraaf 3.8.3 in de algemene grondslagen en paragraaf 12.3 inzake de voorziening voor kosten als gevolg van aardbevingen (pagina 37) en bij de toelichting opgenomen in het bestuursverslag (hoofdstuk 4 pagina 13) Groningen en "de NAM op afstand".

Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen waarin onder meer de onzekerheid uiteengezet is met betrekking tot de uitkomst van de twee door Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. ingediende arbitrageaanvragen alsmede de schattingsonzekerheden als gevolg van beperkte informatievoorziening.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

-
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
  - Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
  - Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 7 april 2022

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J.J. Vernooij RA